
[Van langdurig in de bijstand naar \(deeltijd\) aan het werk.](#)

Inleiding:

De laatste jaren maken minder mensen gebruik van de bijstandsuitkering. Daar zijn verschillende redenen voor aan te voeren te weten: Het aantal vacatures op de arbeidsmarkt is groter geworden waardoor mensen meer kansen hadden en kregen in het vinden van een baan. Daarnaast gaat het de laatste jaren bijzonder goed met onze economie en dat betekent dat er weinig mensen hun baan hebben verloren en als men met ontslag werd geconfronteerd had men keuzes om snel weer aan de slag te kunnen gaan. Dit alles neemt niet weg dat er altijd mensen zullen zijn die zeer moeilijk aan het werk komen en door een langdurige periode van werkloosheid de volledige rechten op een WW-uitkering verbruiken om in vele gevallen voor een vervolguitkering zijn aangewezen op de Participatiewet bij hun gemeente. De gemeente heeft dan een inspanningsplicht om te beoordelen of de aanvraag wel of niet terecht is en welke stappen er moeten worden gezet om of in aanmerking te komen voor een (tijdelijke) WWB - uitkering wel of niet gekoppeld aan een re-integratietraject. Mocht men een WWB 0 uitkering ontvangen dan heeft de burger een inspanningsverplichting om zo snel als mogelijk weer een baan te vinden en aan het werk te geraken of is verplicht een tegenprestatie te verrichten dit alles in het kader van behoud op de WWB – uitkering.

Inspanningen leveren om mensen vanuit de bijstand aan een baan te helpen:

Werk vinden en werk hebben is belangrijk voor mensen. Daarom heeft de Regering een plan uitgeschreven welke moet leiden tot een gerichtere aanpak vanuit de gemeente richting de Bijstandsgerechtigden. Het plan 'Stand van zaken Participatiewet in balans' aanvullend op het traject breed offensief. Beide trajecten bevatten elementen om (meer) werk voor mensen die langdurig in de bijstand zitten lonender te maken Meer inkomsten uit het werk wat men verricht. Het doel is dan ook maandelijks meer inkomen en dus maandelijks meer te besteden hebben.

Het hebben van betaald Werk biedt vele voordelen:

Mensen die werken voelen zich gezien, kunnen hun talenten en vaardigheden inzetten en krijgen daardoor meer waardering. Werken draagt bij tot een gevoel van eigenwaarde en bevordert de bestaanszekerheid. Uit onderzoek is gebleken dat mensen met een bijstandsuitkering en deels werken veel meer kans hebben om definitief uit te stromen naar werk dan mensen die geen parttime baan hebben. Dus werk is goed voor iemands algehele welzijn en het vergroot de kans om uit de bijstand te geraken en daarmee niet meer onder de strengere regels van de participatiewet te vallen.

Vanuit het Kabinet is er een maatregelenpakket tot stand gekomen om werken te stimuleren:

Het traject Stand van zaken Participatiewet in balans' omvat een aantal maatregelen waar de gemeente mee aan de slag zou moeten om het tot een succes te maken. Het plan gaat o.a. om als gemeente te bewerkstelligen dat mensen in de bijstand een toekenning verkrijgen tot meer bijverdiensten naast de bijstandsuitkering zonder dat deze gekort wordt op de uitkering. Daarvoor dient de gemeente een algemene vrijlating te verlenen en de doelgroep die voor de vrijlating in aanmerking komt te verbreden. Er is al eerder een plan in die richting naar de gemeente gestuurd onder wetsvoorstel: Uitvoeren Breed Offensief als nieuwe vrijlating geïntroduceerd voor mensen uit de doelgroep loonkostensubsidie. In dit wetsvoorstel wordt gesproken over bufferbudget, hier onder dient men te verstaan, dat dit budget zekerheden biedt aan mensen die naast een WWB - uitkering gaan werken en te maken krijgen met wisselende inkomsten. (uitkering + verdiensten) Maatregelen die er voor moeten zorgen dat werken lonend wordt voor mensen met een WWB – uitkering. Het maatregelenpakket draagt bij tot positief stimuleren om meer aan het werk te gaan.

Werken de stimuleringsmaatregelen wel om mensen uit de bijstand aan het werk te krijgen?

In de afgelopen jaren zijn er diverse experimenten uitgevoerd waar wisselende succes mee zijn behaald. In de praktijk is gebleken dat mensen met weinig ondersteuning en geen grote afstand tot de arbeidsmarkt hebbende een grote kans van slagen hadden om aan het werk te geraken. We spreken hier dan van het 'lage fruit'. De doelgroep uit de kaartenbak van de gemeente die gemakkelijk toe te leiden naar de arbeidsmarkt waren.

- vervolg zie blad 2 -

In het algemeen moet worden gesteld dat de uitgevoerde experimenten een beter resultaat hadden verdiend. Geconcludeerd kan dan ook worden, dat het inzetten van stimuleringsmaatregelen niet altijd zullen leiden tot een groter aantal mensen in deeltijd aan het werk zullen gaan of via werk uitstromen in de bijstand. Maar dat is nog geen reden om niet met een positieve instelling, als gemeente, aan de slag te gaan dit alles in belang voor hun burgers die zonder extra inspanningen anders niet uit de bijstand geraken.

Kleine stapjes richting werk:

Zoals in de inleiding al is verwoord, het aantal mensen in de bijstand is historisch laag. De mensen die de weg naar de arbeidsmarkt nog niet hebben weten te vinden hebben vaak een rugzakje met een breed scala aan problemen. Deze problemen dienen eerst helder te worden en te worden aangepakt voordat deze mensen slagen in het vinden van werk en behoud van de baan. Veel voorkomende problemen liggen in de aard van gezondheids-, taal-, privé- en schuldproblemen. Deze problemen vragen om een integrale aanpak waardoor de rol van casemanager (klantmanager) ook verandert.

In spoor 3 van de Participatiewet krijgt deze herziening zijn vorm. Voor de goede orde, hier komt dan ook het begrip maatwerk uitdrukkelijk van toepassing.

De herziening van de Participatiewet zou dan ook een stap in de goede richting moeten zijn:

De verschillende stimuleringsmaatregelen uit 'Participatiewet in balans en breed offensief' kunnen zeker een stap in de goede en voor vele bijstandsgerechtigden juiste richting zijn. Het is en blijft de vraag of deze voldoende aanknopingspunten bieden om mensen in de bijstand echt verder te helpen.

Een financiële prikkel kan de drempel om aan het werk te gaan verlagen, maar voor een groep mensen zal de drempel nog steeds te hoog zijn. Alleen knelpunten wegnemen en stimuleringsmaatregelen bieden is niet voldoende. Maatwerk brengt mensen in beweging. Gemeenten moeten inzetten op

* Het geven van persoonlijke aandacht * Het (terug) winnen van vertrouwen

* Het bieden van zekerheid. Uit het onderzoek blijkt dat dit juist de 3 belangrijkste elementen zijn die mensen, ook als ze langdurig in de bijstand zitten, daadwerkelijk een stapje verder brengt.

Noot vanuit de deskundigheid van BUS als het gaat om de menselijke maat:

Als gemeente aan de slag gaan om mensen kansen te bieden om via deeltijd aan het werk te gaan zal de menselijke maat centraal moeten staan in de aanpak. De mens centraal stellen.

De menselijke maat is voor BUS:

- > Welk recht doet men aan de mens en zijn mogelijkheden en onmogelijkheden bespreekbaar gemaakt en vandaar uit kijkend wat men gezamenlijk kan en moet doen om uit de uitkeringssituatie te geraken.
- > Dit alles met behulp van een goed onderbouwd en door beide samengesteld plan. En daarbij definitief wegblijven van: Waarheidsschenning dat is wat zich vaak heeft afgespeeld.
- > Onzekerheid, waarom zouden we als gemeente ons best moeten doen als iemand een bijstandsuitkering ontvangt. Hij/zij is immers degene die niet werkt en komt om een uitkering. Dit mag nooit meer een vorm van vertrekpunt zijn bij het aangaan van een juiste aanpak welke moet leiden tot succes.

Oproep vanuit BUS aan: Adviesraden Sociaal Domein, Cliëntenraden, mensen met een WWB - uitkering:

Het bestuur van BUS hoopt dat Leden van Adviesraden Sociaal Domein en/of Cliëntenraden zich gaan inzetten, middels het uitbrengen van adviezen en het proces bewaken, zodat de aanpak binnen hun gemeente tot een succes wordt gemaakt.

Graag willen we op de hoogte worden gehouden mail ons uw bevindingen. Mail naar: info@debus.nl
BUS kan ook mensen in de bijstand deskundige hulp geheel gratis aanbieden op al uw hulpvragen. Mail ze naar ons wij dragen zorg dat al uw mails van antwoorden worden voorzien. Mail naar: info@debus.nl

Bronvermelding: StimulansZ – BUS

Tilburg: 13 januari 2023

Bestuur BUS.